

EVROPSKÝ PARLAMENT

2014 - 2019

Výbor pro zahraniční věci

2014/2220(INI)

16.12.2014

NÁVRH ZPRÁVY

o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky (na základě výroční zprávy Rady určené Evropskému parlamentu o společné zahraniční a bezpečnostní politice)
(0000/2014 – C8-0000/2014 – 2014/2220(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodaj: Arnaud Danjean

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky (na základě výroční zprávy Rady určené Evropskému parlamentu o společné zahraniční a bezpečnostní politice) (0000/2014 – C8-0000/2014 – 2014/2220(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na provádění společné bezpečnostní a obranné politiky (na základě výroční zprávy Rady určené Evropskému parlamentu o společné zahraniční a bezpečnostní politice) (0000/2014 - C8-0000/2014),
- s ohledem na výroční zprávu místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku určená Evropskému parlamentu o společné zahraniční a bezpečnostní politice, zejména na části týkající se Evropské bezpečnostní a obranné politiky (12094/14),
- s ohledem na články 2 a 3 a hlavu V Smlouvy o Evropské unii (SEU), a zejména na články 21, 24 a 36 této smlouvy;
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 18. prosince 2013,
- s ohledem na závěry meziparlamentní konference o společné zahraniční a bezpečnostní politice a na závěry o společné bezpečnostní a obranné politice ze dne 4. dubna 2004 a ze dne 7. listopadu 2014,
- s ohledem na evropskou bezpečnostní strategii nazvanou „Bezpečná Evropa v lepším světě“, kterou přijala Evropská rada dne 12. prosince 2003, a na zprávu o jejím provádění nazvanou „Zajišťování bezpečnosti v měnícím se světě“, schválenou Evropskou radou ve dnech 11.–12. prosince 2008,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 25. listopadu 2013 a ze dne 18. listopadu 2014 o společné bezpečnostní a obranné politice,
- s ohledem na průběžnou zprávu místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie a vedoucí Evropské obranné agentury ze dne 7. července 2014 o provádění závěrů Evropské rady z prosince 2013,
- s ohledem na společné sdělení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie a Komise o komplexním přístupu EU vůči vnějším konfliktům a krizím a s tím související závěry Rady ze dne 12. května 2014,
- s ohledem na společné sdělení o strategii kybernetické bezpečnosti Evropské unie: otevřený, bezpečný a chráněný kyberprostor, a s tím související závěry Rady ze dne 25. června 2013 a také na rámec politiky kybernetické obrany EU přijatý dne 18. listopadu 2014,

- s ohledem na strategii námořní bezpečnosti EU ze dne 24. června 2014,
- s ohledem na rozhodnutí Rady ze dne 24. června 2014 o způsobu provádění doložky solidarity Unii,
- s ohledem na politický rámec pro systematickou a dlouhodobou spolupráci v oblasti obrany přijatý dne 18. listopadu 2014,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. července 2014 s názvem „Směrem ke konkurenceschopnějšímu a účinnějšímu odvětví obrany a bezpečnosti“ (COM(2013)0542) a na plán jeho provádění ze dne 24. června 2014 (COM(2014)0387),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/43/ES ze dne 6. května 2009 o zjednodušení podmínek transferů produktů pro obranné účely uvnitř Společenství¹,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES²,
- s ohledem na svá usnesení o společné bezpečnostní a obranné politice, zejména na usnesení ze dne 21. listopadu 2013 o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky³ a o evropské technologické a průmyslové základně obrany⁴, a ze dne 12. září 2013 o námořním rozměru společné bezpečnostní a obranné politiky⁵ a o vojenských strukturách EU: aktuální stav a budoucí výhledy⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. dubna 2014 o komplexním přístupu EU a jeho dopadech na soudržnost vnější činnosti EU⁷,
- s ohledem na své doporučení vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsdkyni Komise, Radě a Komisi ze dne 13. června 2013 ohledně přezkumu organizace a fungování ESVČ v roce 2013⁸ a na závěry Rady týkající se přezkumu ESVČ za rok 2013 ze dne 17. prosince 2013⁹,
- s ohledem na Chartu OSN,
- s ohledem na čl. 132 odst. 1 jednacího řádu,

---

¹ Úř. věst. L 146, 10.6.2009, s. 1.

² Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76.

³ Přijaté texty, P7_TA(2013)0513.

⁴ Přijaté texty, P7_TA(2013)0514.

⁵ Přijaté texty, P7_TA(2013)0380.

⁶ Přijaté texty, P7_TA(2013)0381.

⁷ Přijaté texty, P7_TA(2014)0286.

⁸ Přijaté texty, P7_TA(2013)0278.

⁹ http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_cs.pdf

- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A8-0000/2014),

Celkový bezpečnostní kontext

1. domnívá se, že bezpečnostní situace v Evropské unii a v jejím sousedství je čím dál nestabilnější a proměnlivější; soudí, že válka na Ukrajině, konflikty v Sýrii a v Iráku spolu se vzestupem teroristické organizace Islámský stát, libyjská krize a teroristická hrozba v oblasti Sahelu znamenají bezprostřední ohrožení bezpečnosti Unie; dále se domnívá, že americká strategie větší angažovanosti v Asii a Tichomoří a dopady finanční krize na rozpočty a na kapacity členských států ještě více zvýraznily nutnost toho, aby Unie převzala ve větší míře odpovědnost za svou vlastní bezpečnost a za svou obranu;
2. domnívá se, že nynější míra nebezpečnosti situace u hranic a v těsném sousedství Evropské unie je největší od doby vytvoření EBOP/SBOP koncem devadesátých let; je znepokojen tím, že Unie není v případě žádné z výše uvedených hrozeb schopna jednat rozhodně a často se omezuje na to, že se připojí k iniciativám jednoho nebo několika členských států nebo koalic *ad hoc*, ve kterých je její role pouze okrajová nebo podpůrná;
3. domnívá se, že pro Unii a její členské státy je nanejvýš naléhavě nutné dokázat odpovídajícím způsobem čelit těmto novým bezpečnostním výzvám, zejména efektivním využíváním stávajících nástrojů SBOP, větší koordinací kroků jednotlivých členských států, a bude-li třeba, i pragmatickým a flexibilním zavedením nových mechanismů jako výrazu evropské solidarity;
4. zdůrazňuje, že síla a význam Unie spočívá v její schopnosti využívat širokou škálu nástrojů současně a plně přitom respektovat ustanovení Charty OSN; trvá na tom, že nedílnou součástí tohoto globálního přístupu jsou vojenské a civilní nástroje SBOP;

Zasedání Rady od prosince 2013 do června 2015: je SBOP skutečnou prioritou?

5. vítá závěry ze zasedání Rady v prosinci 2013, v nichž se hovoří o nutnosti posílit SBOP, zlepšit její efektivitu, viditelnost a její dopad, zintenzívnit rozvíjení kapacit a posílit evropský obranný průmysl;
6. domnívá se však, že tento politický impuls, který byl dán v roce 2013, se nepromítl do přijetí konkrétních opatření odpovídajících proklamovaným velkým ambicím; domnívá se, že v současnosti ještě Unie nemá z operativního, kapacitního a průmyslového hlediska k dispozici prostředky, které by jí umožňovaly podílet se rozhodujícím způsobem na řešení mezinárodních krizí a mít postavení strategicky autonomní mocnosti;
7. vítá jmenování nové vysoké představitelky, místopředsedkyně Evropské komise Federiky Mogheriniové; je potěšen jejími prvními vyjádřeními a jejím rozhodnutím předsedat zasedáním Rady pro zahraniční věci a pro obranu – to vše svědčí o jejím zájmu o SBOP; doufá, že její postoje budou pozitivním podnětem pro rozvoj SBOP;
8. doufá, že do zasedání Evropské rady v červnu 2015, která se bude znovu věnovat

otázkám obrany, budou členské státy a evropské instituce schopny předložit konkrétní opatření odpovídající jejich závazkům z prosince 2013;

Mise a operace SBOP

9. konstatuje, že poslední civilní a vojenské operace SBOP i nadále trpěly strukturálními nedostatky, které jsou známy již řadu let: vleklé a rigidní rozhodovací procesy, mandáty misí, které neodpovídají vývoji na místě, problém s vytvářením sboru mise, nízká logistická reakční schopnost a nedostatek finančních prostředků;
10. domnívá se, že otázka financování misí a operací SBOP je klíčová, pokud chceme této politice zajistit budoucnost; lituje toho, že debata, kterou na toto téma zahájilo zasedání Rady v prosinci 2013, dosud nevyústila v žádný konkrétní návrh; žádá, aby financování výdajů spojených s uskutečňováním operací a misí SBOP systematicky zajišťoval mechanismus ATHENA a aby byl schopen spravovat finanční prostředky z členských států poskytnuté na bilaterálním základě, od třetích zemí nebo od dalších mezinárodních organizací, a umožňoval jim tak finančně se podílet na určité operaci;
11. konstatuje, že civilní mise, které uskutečnila Evropská unie od roku 2009, jsou až příliš často koncipované tak, aby se Unie zviditelnila při řešení nějaké krize, a nikoli jako strategický nástroj, který je výsledkem zevrubné analýzy a plánování; domnívá se, že tyto mise by neměly být pouhým prostředkem k zvýraznění přítomnosti Unie, nýbrž skutečnými politickými nástroji, operativními, účinnými a zodpovědnými, které budou součástí celkové strategie postupu;
12. má například pochybnosti o smysluplnosti nasazení a zachovávání mise pro pomoc při správě hranic v Libyi (mise EUBAM Libye), a to v institucionální a bezpečnostní situaci, kvůli níž neměla vůbec šanci plnit základní stanovené cíle;
13. vzhledem k situaci v pásmu Gazy rovněž lituje toho, že diskuse v Radě o misi pro pomoc při správě hranic v Rafahu (mise EUBAM Rafah) ještě nedospěly k žádnému výsledku; žádá, aby tato mise byla znovu uvedena v činnost a aby byl přehodnocen její mandát, personální obsazení a prostředky, aby byla schopna hrát roli při kontrole hranic pásma Gazy s Egyptem a Izraelem;
14. podotýká, že ambiciózní mise k posílení regionálních námořních kapacit v oblasti Afrického rohu (mise EUCAP Nestor) se uskutečňuje v institucionálním a operačním prostředí, v němž působí až přemíra mezinárodních multilaterálních a bilaterálních subjektů, mj. i nástroje Společenství, což škodí viditelnosti mise a brání přesné identifikaci jejích cílů, a tudíž i dosahování konkrétních výsledků;
15. konstatuje, že již od června 2013 existuje rezervní fond, který má umožnit rychlé uvolnění potřebných prostředků pro civilní mise SBOP; domnívá se, že tento rezervní fond, pokud má být účelně použit, by měl být plně k dispozici vedoucímu dané mise a měl by naplňovat potřeby, které tento vedoucí určí, aniž by se muselo čekat na rozhodnutí Komise; požaduje každoroční zprávu o činnostech tohoto rezervního fondu, aby bylo možno konkrétně vyhodnotit jeho přínos z hlediska rychlosti nasazení civilních misí;

16. vítá probíhající studie týkající možnosti vytvořit středisko sdílených služeb, které by zajišťovalo vzájemné využívání prostředků určených civilním misím SBOP; domnívá se, že nejúčelnějším řešením by bylo mít k tomuto účelu jedinou institucionální strukturu v rámci ESVČ, která by centralizovala a racionalizovala služby pro civilní mise (lidské zdroje, IT, logistika atd.), které jsou dnes rozptýleny jednotlivě u každé z misí;
17. konstatuje, že vojenské operace SBOP jsou čím dál více zaměřeny na výcvik ozbrojených sil (mise EUTM Mali a EUTM Somálsko); těší jej úspěch těchto operací, ale lituje toho, že jsou nyní jen zřídka navrhovány mise s výkonným mandátem; domnívá se, že vzhledem k přetrvávajícím hrozbám v našem sousedství si nemůže Evropská unie dovolit soustředit se pouze na pokrizové nástroje nebo na doprovodné nástroje při překonávání krize a musí být schopna zakročit v celém spektru činností k řešení krize;
18. vyjadřuje politování nad problémy s vytvářením sil, které se ukázaly při zahajování vojenských misí; poznamenává, že s výjimkou mise EUTM Mali, která se může spolehnout na skutečné vyslání jednotek ze 23 členských států, se na každé z probíhajících vojenských misích Unie podílí vždy maximálně pěticet členských států; domnívá se, že účast třetích států svědčí o životaschopnosti partnerství v rámci SBOP, ale především ukazuje na neochotu členských států;
19. se zřetelem k tomu, že se jak civilní mise (EUCAP), tak vojenské mise (EUTM) Unie zaměřují na výukové cíle, si klade otázku, zda by nestálo za to vytvořit strukturální politiku, která by těmto misím dala dlouhodobější horizont a zajistila jim rozpočtové prostředky a vybavení; domnívá se, že tato nová politika, která by se uskutečňovala v rámci spolupráce a rozvoje, by umožnila provádět činnosti, které probíhají v rámci iniciativ „Train and Equip“ a „E2I“, které mají za cíl v dlouhodobém horizontu posílit kapacity třetích zemí (vybavení, materiál, infrastruktura, platy), aby měly k dispozici akceschopné vojenské jednotky;
20. vítá skutečnost, že Rada na svém zasedání v listopadu 2013 projevila vůli zvýšit modularitu a flexibilitu bojových skupin, aby je bylo možno nasadit na jakýkoli typ úkolů v rámci řešení krize; poznamenává však, že doposud jediným pokrokem – velice malým – bylo rozhodnutí, že strategickou přepravu těchto bojových skupin EU na místo jejich určení bude zajišťovat mechanismus ATHENA; naléhavě žádá, aby všechny členské státy prokázaly konstruktivní přístup a odstranily veškeré politické a operační překážky nasazení bojových skupin EU;
21. vítá pozitivní poselství z posledního neformálního zasedání Rady ministrů obrany, na němž bylo dohodnuto prozkoumat, jaké možnosti skýtá článek 44 Smlouvy o EU; lituje nicméně toho, že různost názorů v této věci zatím neumožnila jakýkoli pokrok, pokud jde o způsoby provádění tohoto článku; domnívá se, že uplatňování článku 44 by umožnilo výrazně zlepšit flexibilitu a rychlost postupu Unie, a tím i její schopnost čelit hrozbám, jimiž je obklopena; vybízí členské státy, které nemají zájem nebo prostředky účastnit se operací SBOP, aby se chovaly konstruktivně a umožnily ostatním jednat, budou-li chtít;
22. žádá vysokou představitelku, místopředsdkyni Komise, aby se rovněž zabývala tím,

jaké možnosti skýtají další relevantní články Lisabonské smlouvy;

23. žádá, aby byla důkladně prozkoumána možnost využívat – ve formátech respektujících nezbytnou modularitu – multilaterální vojenské štáby, které již existují a prokázaly svou efektivitu, například štrasburský Eurocorps;
24. trvá na tom, že je důležitá spolupráce mezi Evropskou unií a mezinárodními institucemi v oblasti bezpečnosti a obrany, zejména s OSN, NATO, AU a OBSE; vítá prohlášení ze summitu NATO, která se konala loni v září ve Walesu, v němž aliance potvrdila svou podporu dalšímu rozvíjení SBOP;

Oblast kapacit

25. domnívá se, že dopady hospodářské a finanční krize v roce 2008 vedly ke snížení rozpočtů členských států a že k tomuto snížení došlo bez jakékoli koordinace mezi členskými státy, čímž byla ohrožena strategická autonomie Unie a schopnost členských států naplnit kapacitní potřeby svých ozbrojených sil;
26. vítá skutečnost, že na zasedání Rady dne 18. listopadu 2014 byl přijat politický rámec pro dlouhodobou systematickou spolupráci v oblasti obrany, který se zakládá na konvergenci procesu plánování kapacit a na výměně informací;
27. vítá skutečnost, že na výše uvedeném listopadovém zasedání Rada přijala plán rozvoje kapacit EDA na rok 2014, který vytyčuje 16 priorit rozvoje kapacit; vítá rovněž práci, kterou vykonala agentura EDA prostřednictvím databáze CODABA, která shromažďuje informace o možnostech spolupráce mezi členskými státy, a tak jim otevírá cestu; vybízí členské státy, aby tyto nástroje zohlednily při rozvíjení svých vojenských kapacit;
28. je udiven tím, že na evropské úrovni doposud neexistují mechanismy daňových pobídek ke spolupráci a vzájemnému sdílení; upozorňuje na výzvu ze zasedání Rady v prosinci 2013 ke zkoumání otázky takovýchto mechanismů a lituje, že za rok, který uběhl, nepřinesly zatím diskuse v této oblasti žádné konkrétní opatření; konstatuje, že belgická vláda již jako opatření *ad hoc* rozhodla o osvobození od DPH u přípravných fází některých projektů agentury EDA, jako je například Satcom; domnívá se, že takovéto osvobození musí být systematická a je třeba je rozšířit na infrastrukturu a konkrétní programy zvyšování kapacit;
29. je potěšen stávajícími modely spolupráce, jako je Evropské velitelství vzdušné přepravy (EATC), které se neustále rozšiřuje o nové členské státy; lituje toho, že tento model, který existuje již mnoho let, se ještě nepodařilo uzpůsobit i pro další typy obranných kapacit; vyzývá k tomu, aby byl model velitelství EATC využit i v dalších oblastech operativní podpory, aby se podařilo zacetit značné nedostatky v kapacitách;
30. konstatuje, že u projektů společného využívání kapacit a jejich sdílení došlo jen k nesmělým pokrokům; zejména vítá pokroky, k nimž došlo v oblasti doplňování paliva za letu nákupem letky víceúčelových tankovacích letounů MRTT; lituje toho, že dodneška se tohoto projektu účastní jen velmi malý počet členských států a vyzývá členské státy, které mají v této oblasti kapacitní nedostatky, aby se k projektu připojily;

31. vítá vůli Rady rozvíjet projekty vzájemného sdílení v oblasti kritických technologií, jako jsou projekty RPAS a Govsatcom; konstatuje, že u projektů RPAS je nutno vytvořit předpisový rámec, aby bylo možno je do roku 2016 integrovat do evropského systému letecké přepravy, a to se zřetelem k civilním i vojenským potřebám;
32. je potěšen pokroky dosaženými na poli satelitních služeb Evropské unie (projekty Galileo, Copernicus, EGNOS); domnívá se, že tyto vesmírné služby, zejména projekt Copernicus, by měly být operačně uzpůsobeny tak, aby byly schopny poskytovat podporu pro potřeby misí a operací SBOP, a to ve formě satelitních snímků ve vysokém rozlišení; vítá spuštění projektu Ariane 6; lituje toho, že z technických a komerčních důvodů Unie i nadále pořízuje ruské nosiče, v rozporu se svým cílem dosáhnout určité míry strategické autonomie;
33. domnívá se, že by si Unie mohla vytyčit stejné kapacitní cíle jako NATO, tj. požadavek minimálních výdajů na obranu ve výši 2 % HDP a 20 % rozpočtu na obranu na velká zařízení, včetně výzkumu a vývoje;

Oblast obranného průmyslu

34. domnívá se, že trhy s výrobky obranného průmyslu jsou velice specifické, neboť poptávka má téměř výlučně povahu zakázek veřejného sektoru, na trhu je jen malý počet výrobců, vývoj výrobků trvá značně dlouho a dlouhodobý je také jejich provozní servis a některé technologie jsou strategické povahy;
35. bere na vědomí sdělení Komise z července 2013 nazvané „Směrem ke konkurenceschopnějšímu a účinnějšímu odvětví obrany a bezpečnosti“ a také plán z června 2014 týkající se provádění tohoto sdělení a návrhy, které jsou v něm uvedeny, zejména návrhy směřující k lepšímu provádění směrnic 2009/81/ES a 2009/43/ES týkajících se vnitřního trhu;
36. domnívá se, že všechna tato opatření vyžadují, aby byl předem společně vymezen rozsah evropské technologické a průmyslové základny obrany, aby bylo možno přesně určit, které podniky nebo strategické činnosti ji budou moci využívat;
37. bere na vědomí vůli Rady zavést režim bezpečnosti dodávek v celé EU, který zajistí, aby si členské státy navzájem poskytovaly pomoc a pohotově vzájemně reagovaly na své potřeby, pokud jde o obranu; očekává plán Komise, který bude obsahovat možnosti, jak tento systém zavést;
38. domnívá se, že žádná vláda není schopna sama zahájit skutečně zásadní programy výzkumu a vývoje; je proto potěšen návrhy Komise týkající se vytvoření synergií mezi výzkumem pro civilní a pro obranné účely; je rovněž potěšen zahájením přípravných akcí (PA) a doufá, že díky PA v oblasti SBOP se podaří dospět k financování tématu výzkumu v příštím víceletém finančním rámci;
39. vyzývá nicméně k větší bdělosti, pokud jde o otázky správy a řízení, práv duševního vlastnictví, spolufinancování a pravidel účasti na této PA týkající se obrany; žádá, aby se členské státy plně účastnily rozhodovacího procesu, aby nedocházelo k byrokratickým zádrhelům a bylo zaručeno, že programy budou odpovídat strategickým

potřebám SBOP a členských států;

40. bere na vědomí návrhy Komise, které mají za cíl podpořit zavedení společných norem a postupů certifikace pro obranná zařízení; z tohoto hlediska očekává plán agentury EDA a Komise na vypracování průmyslových norem v oblasti obrany a také náměty agentur EDA a EASA, jak zlepšit vzájemné uznávání vojenské certifikace v Evropské unii;
41. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal předsedovi Evropské rady, vysoké představitelce a místopředsedkyni Komise, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států EU, generálnímu tajemníkovi NATO, předsedovi Parlamentního shromáždění NATO, generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, úřadujícímu předsedovi OBSE, předsedovi Parlamentního shromáždění OBSE, předsedovi Parlamentního shromáždění Africké unie a generálnímu tajemníkovi sdružení ASEAN.